

Reflectie

Dit afstudeertraject heeft uiteindelijk anderhalf jaar geduurd en gedurende die tijd heb ik mijzelf behoorlijk ontwikkeld. Terugkijkend op het hele proces, is het een behoorlijk intensieve periode geweest. Het kan wat mij betreft worden opgedeeld in twee fasen, de fase waarin ik vooral bezig was met het opbouwen van kennis en de fase waarin ik echt gestart ben met het onderzoek.

Zoals in het voorwoord van dit rapport ook al naar voren kwam, had ik voor ik aan het onderzoek begon een beperkte kennis over zowel circulaire economie als aanbesteden. Om die reden had ik – achteraf gezien – verwachtingen waar niet aan kon worden voldaan. Mijn verwachting was namelijk het ontwikkelen van een invuloefening voor opdrachtgevers die ze simpelweg konden invullen met als resultaat een circulaire aanbesteding. Gedurende het onderzoek werd al snel duidelijk dat dit geen realistische verwachting was. Ik kwam er achter dat circulaire economie en circulair aanbesteden complexe onderwerpen zijn die niet te vatten zijn in één instrument. Ik stelde mijn verwachtingen bij naar het simpelweg verkrijgen van inzicht in de moeilijkheden die circulair aanbesteden met zich mee brengt. Aan deze verwachtingen heeft mijn onderzoek ruimschoots voldaan, sterker nog, het eindresultaat van mijn onderzoek gaat wat mij betreft nog een stap verder. Niet alleen heb ik inzicht verkregen in de moeilijkheden, maar ik heb ook inzicht verkregen in hoe men als aanbestedende dienst om zou kunnen gaan met een circulaire aanbesteding. Hoewel het beslist geen invuloefening is, heb ik uiteindelijk wel een instrument dat er juist voor bedoeld is om bewustzijn en oplettendheid bij de aanbestedende dienst te creëren als zij circulair wil aanbesteden. Tegelijkertijd geeft het houvast en richting voor de aanbestedende dienst. Het zou namelijk zonde zijn als elke opdrachtgever het wiel opnieuw zou moeten uitvinden, terwijl er voorbeelden zijn waaruit geleerd kan worden.

Graduation lab: Circulair Economy

Dit onderzoek is uitgevoerd binnen het afstudeerlab circulaire economie opgezet en geleid door Matthijs Prins. Binnen de afstudeerrichting werd er een voorstel gedaan om onderzoek te doen naar 'CE Procurement', maar buiten dat was er veel vrijheid.

Mijn onderzoek sluit dus goed aan op de afstudeerrichting van het graduation lab. Ten eerste gaat het uiteraard om een onderzoek naar circulaire economie binnen de gebouwde omgeving, maar nog belangrijker, mijn onderzoek gaat in op de aanbesteding van circulariteit. Mijn onderzoek naar circulair aanbesteden is een aanvulling op en verdieping van voorgaande onderzoeken die, binnen deze afstudeerrichting, gedaan zijn naar circulaire economie.

Binnen de afstudeerrichting kregen wij veel vrijheid van Matthijs, omdat hij elk onderzoek binnen circulaire economie belangrijk achtte. De vrijheid die wij als studenten binnen deze afstudeerrichting hadden, was soms ook lastig. Het zorgde er in de beginfase voor dat ik alles binnen de circulaire economie interessant vond en wilde onderzoeken, waardoor er geen afbakening was. Er was binnen de afstudeerrichting ook geen methodologische aanpak voorgeschreven. Het is dus ook lastig om te reflecteren of mijn onderzoek binnen de methodologische aanpak van de afstudeerrichting past, omdat die (bewust) niet duidelijk is gecommuniceerd. Terugkijkend op het proces zou het op bepaalde momenten wel fijn zijn geweest als er iets meer sturing en afbakening was wat betreft de onderzoeksmethodiek.

Onderzoeksmethodiek

De eerste fase heeft tot ongeveer december 2016 geduurd en terugkijkend op die periode was ik wat betreft de onderzoeksmethodiek zoekende. Ik had wel een concept voor de onderzoeksmethodiek, maar die was niet volledig, omdat het nog onduidelijk was wat ik precies ging onderzoeken. Toen ik die eerste fase had afgerond en écht kon meepraten over circulaire economie is het daadwerkelijke onderzoek pas van start gegaan. Toen vielen alle puzzelstukjes in elkaar en werd voor mij ook de onderzoeksmethodiek duidelijk. Wat dat betreft is dit onderzoeksproces een iteratief proces geweest, waarbij ik de eerste maanden bezig was met de ontwikkeling van mijn kennis en parallel daaraan, de ontwikkeling van de onderzoeksmethodiek. Die periode van kennis opbouwen, was voor mij persoonlijk ook zwaar, omdat ik maandenlang literatuur aan het lezen was, zonder een duidelijk doel te hebben. Achteraf gezien ben ik heel blij dat ik die lange periode wel heb genomen voor mijzelf om die kennis op te bouwen.

Vanaf het moment dat ik voor mijzelf een duidelijke onderzoeksmethodiek en analysekader had opgesteld, ging het beter. Ik had voor elke casus een duidelijk beeld met de analyse die ik moest gaan uitvoeren, had een basisstructuur voor de diepte-interviews en kon op basis van de diepte-interviews een duidelijk toetsingskader opstellen. Waar ik in de eerste fase van mijn afstudeertraject alles beet pakte wat ik interessant vond heb ik dankzij het analysekader geleerd om het onderzoek af te bakken. Uiteindelijk heeft de onderzoeksmethodiek er ook voor gezorgd dat mijn rapport nu een duidelijke structuur heeft. Ik kijk dan ook zeer tevreden terug op de onderzoeksmethodiek en heeft het mij veel gebracht in het proces.

Persoonlijke reflectie

Wat betreft het persoonlijke aspect is dit afstudeertraject voor mij een behoorlijke uitdaging geweest. Als ik er nu op terugkijk heb ik mij behoorlijk verkeken op het doen van onderzoek en de moeilijkheden die daarbij komen kijken. Tijdens mijn studie heb ik voor meerdere vakken analyses moeten uitvoeren en rapporten moeten schrijven. Hier had ik toentertijd nooit moeite mee en was één van mijn sterke punten. Hierdoor had ik dezelfde verwachting voor mijn afstudeeronderzoek, maar dat bleek lastiger dan gedacht. Achteraf gezien, besef ik mij dat ik het mijzelf ook niet makkelijk heb gemaakt door onderzoek te doen naar een combinatie van twee onderwerpen, waar ik beperkte kennis over bezat. Hierdoor was het voor mij heel lastig om allereerst de probleemstelling en daaropvolgend de hoofdvraag te definiëren. Pas toen ik de onderwerpen circulaire economie en aanbesteden eigen had gemaakt, kon ik beginnen met het definiëren van de hoofdvraag en afbakken van mijn onderzoek.

Terugkijkend op het proces heeft mijn stage bij Copper8 ontzettend veel geholpen in mijn afstudeeronderzoek. Ten eerste zorgde het ervoor dat ik geconcentreerd bezig kon zijn met het onderzoek, maar nog belangrijker, het zorgde ervoor dat ik continue omringd was door kennis over circulair aanbesteden. De vele gesprekken die ik heb gevoerd met collega's, het project waarin ik heb mee mogen lopen, de brainstormsessies die ik gehad heb en de feedback die zij mij hebben gegeven, hebben ervoor gezorgd dat de kwaliteit van mijn onderzoek en het resultaat is toegenomen.

Nu het onderzoek afgerond is, moet ik bekennen dat ik trots ben op het eindresultaat. Bij iedereen die ik gesproken heb gedurende mijn onderzoek kreeg ik het gevoel dat ik echt iets heb toegevoegd aan de transitie naar een circulaire wereld. Daarnaast heeft het afstudeertraject ervoor gezorgd dat ik een behoorlijke ontwikkeling heb doorgemaakt op zowel persoonlijk vlak als op het gebied van kennis die ik heb opgebouwd. Ik ben mijzelf een aantal keer tegengekomen en heb daar veel van geleerd. Ik kijk er naar uit om mijn kennis en ervaring vanaf maart toe te gaan passen in de praktijk als consultant bij Copper8.